

ОКТОМВРИ 2025

Докладът Europe’s environment 2025: основни изводи и специфични предизвикателства за България

В Европа има значителен напредък в някои области. България спазва стандартите за качество на въздуха, но преходът към кръгова икономика е бавен.

Четете подробности в боря.

СВАМ днес и утре: актуални изисквания и практическа подготовка

Практическо въвеждане в Механизма за корекция на въглеродните емисии на границите и неговото значение за бизнеса.

Виж кога по-долу.

Още в този брой:

Любопитно

Екоданъците в България надхвърлят два пъти тези в ЕС

Събития

Конференция „Стандарти за устойчиво бъдеще“

Законодателство

Ключови промени, които въвеждат CO2 емисии за горива, авиотранспорт, сгради и още

Четете още

Докладът Europe’s environment 2025: **основни изводи и специфични предизвикателства за България**

Ключови констатации и тревоги

1. Усилия, но недостатъчно

- В Европа има значителен напредък в някои области — например намаляване на емисиите на парникови газове и в употребата на озоноразрушаващи вещества.
- Но общото състояние на природата и екосистемите остава тревожно.

2. Деградация на природата и загуба на биоразнообразие

- Повече от 80 % **от защитените местообитания** са в лошо или много лошо състояние.
- Натиск върху земеползването — разширяване на урбанизацията, загуба на селскостопански и естествени земи.

3. Климатични промени и екстремни събития

- Повече екстремни климатични явления (засушавания, наводнения, горещини) с нарастващи икономически загуби.
- Европа преживява ускорено затопляне – някои райони с много по-високи темпове.

4. Население, потребление и икономика

- Модели на високо потребление и нециркулярна икономика затрудняват прехода към устойчивост.
- Финансирането и инвестициите са ключов фактор — преходът изисква значителни ресурси.
- Неравенство в способността на различните страни да правят трансформации — някои държави изостават поради ограничени ресурси и институционални предизвикателства.

5. Препоръки и спешни мерки

- Необходимо е ускорено прилагане на политики за природосъобразно управление, възстановяване на екосистеми и адаптация към климатичните промени.
- Интегриране на мерки в сектора на енергетиката, транспорта, земеделието и градската среда.
- Повишаване на устойчивото финансиране и насърчаване на “зелени” инвестиции.

Докладът “Europe’s environment 2025” подчертава, че Европа се намира в критичен момент: напредък има, но е недостатъчен за да предотврати по-сериозни екологични, социални и икономически последствия. Времето за действие се изчерпва, а закъснението увеличава разходите и рисковете.

Ключови предизвикателства и възможни насоки за България

- Макар напредъкът в природозащитата да е значителен, **ефективното управление** на защитените територии остава предизвикателство.
- България се **доближава до стандартите за качество на въздуха**, но устойчивостта на тези постижения изисква продължителни мерки.

- **Преходът към кръгова икономика трябва да се ускори** — управление на отпадъци, намаляване на отпадъците, използване на вторични суровини.
- Енергийната трансформация е критична — **премахване на въглицата**, увеличаване на дела на ВЕИ, подобряване на енергийната ефективност.
- Транспортният сектор трябва да се “озели” — повече жп, електромобили, интегриран транспорт, зарядна инфраструктура.
- В хранителната система — **намаляване на хранителните загуби**, насърчаване на устойчиви практики в селското стопанство и по-къси вериги на доставки.
- Социалните измерения — **борба с бедността**, енергийна бедност, неравенства между град и село; инвестиции в образование и научни изследвания, за да се подкрепи “справедливия преход” към устойчива икономика.

СВАМ днес и утре: актуални изисквания и практическа подготовка

На 14.10.2025 г. ще се проведе специализирано обучение на тема: „СВАМ днес и утре: актуални изисквания и практическа подготовка“ по време, на което

ще бъдат разгледани най-важните изисквания свързани с МКВЕГ/СВАМ.

То предлага практическо въвеждане в Механизма за корекция на въглеродните емисии на границите и неговото значение за бизнеса.

Обучението е с ясно изразена практическа насоченост, като поставя акцент върху конкретните стъпки и изисквания към вносителите. Участниците ще получат представа за причините за въвеждането на механизма и какви изисквания налага той към вносителите.

[Програма и подробности тук.](#)
[За регистрация тук.](#)

Промени в закона за чистотата на атмосферния въздух

брой 78 от *Държавен вестник* бяха обнародвани промени в **Закона за чистотата на атмосферния въздух** (ЗЧАВ) и свързаните нормативни актове. Те са насочени към по-строг контрол върху

продуктите и горивата, въвеждане на нови европейски изисквания и създаване на ясни процедури за бизнеса.

Основни акценти от измененията:

1. Засилен надзор на пазара

Регионалните инспекции по околна среда и води (РИОСВ) получават нови правомощия – включително изземване на продукти, контрол върху онлайн търговията и задължително съдействие от МВР и общините. Това обхваща горива, уреди за горене и химически вещества, които могат да повлияят на качеството на въздуха.

2. По-ясни административни изисквания

Въвеждат се стандартизирани образци за заявления и удостоверения, задължително посочване на ЕИК/БУЛСТАТ и конкретни срокове за одобрение от администрацията (например 31 май за плановете за управление на разтворители).

3. Контрол върху горивата

Забранява се продажбата на твърди горива, които не отговарят на изискванията. По този начин се цели ограничаване на замърсяването, особено в отоплителния сезон.

4. Нови дефиниции и връзка с европейското право

Законът въвежда понятия като „икономически оператор“, „надзор на пазара“, „доставчик на услуги на информационното общество“. Българското законодателство се хармонизира с ключови европейски регламенти (ЕС 2019/1020, 2024/590, 2024/573).

5. По-бърза съдебна защита

Жалбите срещу административни актове по закона ще се разглеждат в срок до 6 месеца, което осигурява по-бързо и предвидимо правораздаване.

[Четете още.](#)

Ключови промени, които въвеждат задължение за плащане на въглеродни квоти за въздухоплаването, бензина, дизела и горивата за отопление

Изменения могат да се обобщят в пет групи:

- Поставянето на национална дългосрочна цел за климатична неутралност до 2050 г. и междинна цел за **намаляване с 62% на емисиите до 2030** в сравнение с 2005 г.
- Решаване на въпроса с няколко наказателни процедури заради забавяне при въвеждането на директиви и отпушване на плащания по ПВУ.
- **Разширяване на схемата за въглеродните емисии върху други сектори на икономиката като транспорт, горива, строителство и**

т.н. Предвиждат се мерки за финансова подкрепа на домакинствата с ниски доходи в сградите с най-лоши характеристики; използване на превозни средства с нулеви емисии; насърчаване ползването на обществен транспорт и др. Тази нова система ще бъде съпроводена с плавен преход от 2025 г. за мониторинг и докладване на емисиите. Първоначално се предвижда 30% по-голям обем квоти да бъдат продадени на търг, за да се осигури ликвидност на пазара. Приходите от емисиите от сградите и транспорта ще влизат в ПУДООС.

- Въвежда **конкретни ограничения за всички съществуващи въглищни централи** - от 1 януари 2026 г. се въвежда пределна граница от 10 983 000 тона CO₂ годишно общо за инсталациите. Това ниво беше постигнато още през 2024 г., но реално измерванията ще започнат да се правят от 2026 г., така че на практика не трябва да има повишаване на въглищното производство.
- Пренастройват се финансовите потоци, така че съществени средства да се насочат към **енергийна ефективност и социални цели**. Увеличава се финансовото портфолио на Фонда за модернизация, така че да може да финансира по-широк кръг проекти, включително енергийна ефективност, възобновяеми източници, модернизация на електропреносни мрежи, мерки за справедлив преход в засегнатите региони.

Най-засегнат ще е транспортният сектор. Целта е да се ограничи употребата на изкопаеми горива и да насърчи преминаването към по-чисти алтернативи - електромобили, термопомпи и обществен транспорт. Ефектът върху отоплението ще е по-ограничен, като схемата обхваща само природния газ и въглищата, които се използват от под 10% от домакинствата. **Извън схемата остават електроенергията** (за която се начисляват CO₂ емисии при производството) **и дървата за отопление** (които се приемат за въглеродно неутрални).

От 2027 г. с въвеждането на новата система за търговия с въглеродни емисии (ETS 2), която ще обхваща секторите на пътният транспорт и сградното отопление, доставчиците на горива - като вносителите и дистрибуторите - ще трябва да купуват квоти за въглеродните емисии, които се отделят при изгарянето на продаваните от тях горива, включително бензин, дизел, природен газ и други. Макар тези квоти да не се заплащат директно от крайния потребител, логично този разход ще бъде прехвърлен в крайната цена на горивата.

С новите правила в земеделието се определя по-висока цел на равнище ЕС за нетни поглъщания на парникови газове в размер на най-малко 310 милиона тона CO₂ еквивалент до 2030 г. За всяка държава членка са определени обвързващи национални цели. За България е определена цел от 9.7 милиона тона улавяне на въглероден диоксид от сектор земеползване, **промени в земеползването и горското стопанство до 2030 г.**

България въвежда и задължителни годишни цели за емисиите на парникови газове по сектори: автомобилният и морският транспорт, сградите, селското стопанство, отпадъците и малките предприятия. До 2030 г. трябва да намалим емисиите в тези сектори от 29% на 40% в сравнение с 2005 г. За България е определена индивидуална цел за

намаление на емисиите на парникови газове от тези сектори в размер на -10% до 2030 спрямо 2005 г.

**На 5 ноември 2025 г. в София
ще се проведе
международната
конференция „Стандарти за
устойчиво бъдеще“**

Събитието с фокус върху международните стандарти на ISO в областта на устойчивостта.

Организира се за първи път и негови домакини ще бъдат [Асоциация на специалистите по устойчивост](#), [Клуб 9000](#) и [Асоциация на Специалистите по Управление на Околната Среда](#) (АСУОС), с подкрепата на FEBA, Sofia University - Стопански факултет, СУ и под егидата на Български институт за стандартизация.

Еднодневната среща ще събере на едно място експерти, професионалисти от страната и чужбина, представители на регулаторните органи и институциите, научните и изследователски организации, представители на бизнеса, студенти и начинаещи практики.

За първи път в България ще бъдат представени най-новите международни стандарти в областта на устойчивостта, а участниците ще имат възможността да обменят идеи и да формират нови партньорства.

Очаквайте повече информация за Програмата и участниците.

Уебинари за повишаване на квалификацията

през октомври

НЕИ провежда, както на вътрешнофирмени обучения, според специфичните нужди на клиента и конкретни теми,

така и общи по теми свързани с управлението на околната среда и родните сфери.

Любопитно

Екоданъците в България надхвърлят два пъти тези в ЕС

В България екологичните данъци (екоданъци) са значително по-високи в сравнение със средните нива в ЕС, но изразходваните средства за опазване и възстановяване на околната среда са относително ниски.

Ключови факти

- През 2023 г. общите екологични данъци в България са били **6,21 млрд. лв.**, което представлява **3,4 % от БВП**. Това е значително над средното за ЕС ($\approx 2\%$).
- Енергийните данъци формират **92 % от общите екоданъци**.
- В същото време, през 2022 г. държавата е похарчила **около 3,5 млрд. лв.** за опазване и възстановяване на околната среда, което е **1,8 % от БВП** — под средното за ЕС (2,1 %).
- Най-големите разходи са по управление на отпадъци, пречистване на води и контрол на качеството на въздуха.

Значение и препоръки

- Данъчната политика трябва да се уравни: високите екоданъци трябва да водят до реални инвестиции в природата, а не да се използват предимно за фискални нужди.
- Необходим е по-бърз и целенасочен преход към кръгова икономика — подобряване на рециклирането, управление на отпадъци и по-широко използване на вторични суровини.
- Развитие и стимулиране на екоиновации и “зелени технологии” може да помогне за съчетаване на икономически растеж с опазване на природата.
- Засилване на ролята на държавата и общините в ефективното управление на защитените територии и природните ресурси.

Надбягване в Източни Родопи – бягане в дивото, с Дивото!

Състезание по ултрабягане в един от районите с най-богато биоразнообразие в България и Европа, носещ мистиката на многовековната си история.

Участниците ще премиват през грандиозни мегалитни паметници като Ковил, както и през уникални природни феномени като Шейтан дере. Макар трасетата да не предлагат голяма денивелация, то техничните спускания и изкачвания ще събудят интереса и на най-запаления бегач.

Вече няма нужда да търсите кой да се грижи за Вашия приятел. Ще имате възможността да се включите в надбягването с вашия домашен любимец.

18-и октомври 2025, 7:30 | площад България, гр. Крумовград

[Виж повече за трасето и условията за участие.](#)

[За организаторите.](#)

Заявление за членство в АСУОС

Членството в АСУОС е доброволно. Всички членове имат права и задължения, регламентирани изчерпателно в Устава на сдружението. Съгласно приетите организационни принципи, в сдружението могат да членуват български и чуждестранни юридически и дееспособни физически лица, които приемат разпоредбите на устава и работят за изпълнение на целите и задачите му.

Заяви членство

Контакти:

[+359 02 417 28 59](tel:+359024172859) | office@asuos.eu

www.asuos.eu [Facebook](#) [LinkedIn](#)

АСУОС

Вие получавате този имейл, защото сте абониранни
за него, ако не желаете да го получавате, то
натиснете бутона

[ОТПИСВАНЕ](#)